Eurooppa-neuvosto

Bryssel, 26. kesäkuuta 2015
(OR. en)

EUCO 22/15

CO EUR 8
CONCL 3

SAATE

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Eurooppa-neuvoston kokous (25. ja 26. kesäkuuta 2015) – Päätelmät

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena Eurooppa-neuvoston edellä mainitussa kokouksessa hyväksymät päätelmät.

I MUUTTOLIIKE

1. Euroopalla on oltava muuttoliikkeeseen tasapainoinen ja maantieteellisesti kattava lähestymistapa, joka perustuu solidaarisuuteen ja vastuuntuntoon. Eurooppa-neuvoston huhtikuussa tekemien päätösten perusteella on ryhdytty käytännön toimiin, joilla pyritään estämään uudet ihmishenkien menetykset merellä, löytämään uusia tapoja estää salakuljettajien toiminta sekä tiivistämään yhteistyötä lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa, kunnioittaen samalla oikeutta hakea turvapaikkaa. Tältä osin merkittävä askel on EUNAVFOR MED -operaation käynnistäminen, josta neuvosto päätti 22. kesäkuuta. Operatiiviset toimet ihmiskauppiaiden ja ihmissalakuljettajien toiminnan torjumiseksi kansainvälisen oikeuden mukaisesti ovat olennainen osa kattavaa lähestymistapaamme.

2. Työskentelyä olisi jatkettava kokonaisvaltaisen ja systeemisen lähestymistavan kaikilla osa-alueilla komission laatiman Euroopan muuttoliikeagendan pohjalta.

3. Tarvitaan tehokkaampia toimia, myös unionin ulkorajojen tehokkaampaa valvontaa, yhä kasvavien laittomien muuttovirtojen pitämiseksi paremmin kurissa. Eurooppa-neuvosto keskittyi tänään kolmeen keskeiseen ulottuvuuteen, joita on edistettävä yhtä aikaa: sisäiset siirrot / uudelleensijoittaminen, palauttaminen/takaisinottaminen/uudelleenkotouttaminen ja yhteistyö lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa. Neuvosto arvioi säännöllisesti edistymistä kaikilla kolmella osa-alueella ja raportoi asiasta myöhemmin tänä vuonna.

Sisäiset siirrot / uudelleensijoittaminen

4. Ottaen huomioon vallitseva hätätilanne ja sitoumuksemme vahvistaa solidaarisuutta ja vastuuta Eurooppa-neuvosto sopi, noudattaen kaikilta osin huhtikuussa tekemäänsä päätöstä, myös sen 3 kohtaa, seuraavista toisiinsa liittyvistä toimenpiteistä 60 000 ihmisen auttamiseksi:

   a) kahden vuoden aikana etulinjassa olevista jäsenvaltioista Italiasta ja Kreikasta siirretään tilapäisesti ja poikkeuksellisesti muihin jäsenvaltioihin 40 000 selvästi kansainvälisen suojelun tarpeessa olevaa henkilöä, ja kaikki jäsenvaltiot[1] osallistuvat tähän;

   b) neuvosto hyväksyy nopeasti tätä koskevan päätöksen; tätä varten kaikki jäsenvaltiot[1] sopivat konsensuksella heinäkuun loppuun mennessä tällaisten henkilöiden jakamisesta ottaen huomioon kunkin jäsenvaltion tilanne;

   c) etulinjassa oleviin jäsenvaltioihin perustetaan jäsenvaltioiden asiantuntijoiden sekä EASOn, Frontexin ja Europolin aktiivisella tuella vastaanotto- ja ensivastaanottotiloja (hotspot-järjestelmä) muuttajien nopeaa tunnistamista, rekisteröintiä ja sormenjälkien ottamista varten. Näin pystytään määrittämään, ketkä tarvitsevat kansainvälistä suojelua ja ketkä eivät. Komissio laatii viimeistään heinäkuussa 2015 tiiviissä yhteistyössä vastaanottavien jäsenvaltioiden kanssa etenemissuunnitelman, joka koskee tällaisten tilojen oikeudellisia, rahoituksellisia ja toiminnallisia näkökohtia;

   d) säädetään välittömästi tehostetusta rahoitusavusta etulinjassa oleville jäsenvaltioille kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten vastaanotto- ja käsittelykustannusten vähentämiseksi;

   e) yhteisymmärrys siitä, että kaikki jäsenvaltiot osallistuvat myös monenvälisten ja kansallisten järjestelmien avulla 20 000:n selvästi kansainvälisen suojelun tarpeessa olevan, asuinsijoiltaan siirtymään joutuneen henkilön uudelleensijoittamiseen ottaen huomioon kunkin jäsenvaltion tilanne.

[1] Tämä ei vaikuta Yhdistyneen kuningaskunnan, Irlannin ja Tanskan perussopimusten pöytäkirjojen N:o 21 ja 22 mukaiseen erityistilanteeseen. Yhdistynyt kuningaskunta ei osallistu.

Palauttaminen/takaisinottaminen/uudelleenkotouttaminen

5. Sellaisten henkilöiden kohdalla, joille ei voida myöntää suojelua, tehokkaat palauttamis-, takaisinotto- ja uudelleenkotouttamispolitiikat ovat olennainen osa laittoman muuttoliikkeen torjumista, ja niiden avulla voidaan estää ihmisiä vaarantamasta henkeään. Kaikki välineet aiotaan ottaa käyttöön, jotta edistettäisiin laittomien muuttajien takaisinottoa lähtö- ja kauttakulkumaihin, komission 16. kesäkuuta neuvostossa esittämien ajatusten pohjalta[2]. Erityisesti:

   a) korkean edustajan olisi käynnistettävä mahdollisimman pian korkean tason vuoropuheluja laittomien muuttajien pääasiallisten lähtömaiden kanssa, tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Neuvosto valmistelee yhdessä komission kanssa kokonaispaketin asianomaisten kolmansien maiden kanssa käytävien neuvottelujen tueksi;

   b) komissio varmistaa, että takaisinottamista koskevat sitoumukset, varsinkin Cotonoun sopimuksen mukaiset sitoumukset, pannaan tosiasiassa täytäntöön mahdollisimman pian ja että parhaillaan käytäviä neuvotteluja takaisinottosopimuksista nopeutetaan ja sopimukset tehdään mahdollisimman pian samalla, kun muiden kolmansien maiden kanssa aloitetaan uusia neuvotteluja;

   c) hyödynnetään EU:n tukia ja politiikkoja kannustimien luomiseksi olemassa olevien takaisinottosopimusten täytäntöönpanolle ja uusien takaisinottosopimusten tekemiselle "enemmällä enemmän" -periaatteen pohjalta. Kauppasopimusten sitoumuksia, jotka koskevat ihmisten tilapäistä oleskelua palvelujen tarjoamisen yhteydessä, olisi käytettävä kannustimena takaisinottosopimusten tekemiseksi. Kehityspolitiikan välineillä olisi tuettava paikallisten valmiuksien kehittämistä, myös rajavalvonnassa, turvapaikka-asioissa, salakuljetuksen torjunnassa ja uudelleenkotouttamisessa;

   d) jäsenvaltiot panevat palauttamisdirektiivin kokonaisuudessaan täytäntöön ja hyödyntävät kaikkia sen mukaisia toimenpiteitä laittomien muuttajien palauttamiseksi viipymättä; jäsenvaltioiden tekemät palauttamispäätökset merkitään Schengenin tietojärjestelmään;

[2] Asiak. 10170/15.

e) komissio päättää viimeistään heinäkuussa 2015 siitä, kuinka Frontex antaa etulinjassa oleville valtioille välitöntä tukea palauttamista varten. Komissio on ilmoittanut aikovansa ehdottaa Frontex-asetuksen muuttamista niin, että Frontexilla olisi vahvempi asema ja että se voisi varsinkin aloittaa palautusoperaatioita;

f) turvapaikkahakemusten käsittelyn nopeuttamiseksi komissio säätää viimeistään heinäkuussa 2015 toimenpiteistä EASOn hyödyntämiseksi koordinoitaessa turvapaikkamenettelydirektiivin turvallista alkuperämaata koskevien säännösten täytäntöönpanoa. Komissio on ilmoittanut aikovansa tehostaa turvapaikkamenettelydirektiivin turvallista alkuperämaata koskevia säännöksiä, mihin kuuluu mahdollisesti EU:n yhteisen luettelon laatiminen turvallisista alkuperämaista;

g) EU:n tehokkaan palauttamispolitiikan tukemiseksi kohdennetaan pikaisesti tarvittavat varat. Komissiota pyydetään lisäksi tekemään asiasta ehdotuksia EU:n vuoden 2016 talousarvion yhteydessä ja perustamaan erityinen eurooppalainen paluuohjelma.

Yhteistyö lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa

6. Meidän on ehdottomasti tehostettava kaikkea yhteistyötämme lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa niin laittomien muuttajavirtojen tyrehdyttämiseksi kuin muuttoliikkeen perimmäisten syiden ratkaisemiseksi. Tavoitteena on vähentää laittoman muuttoliikkeen kannustimia ja estää salakuljetusverkostojen toimintaa. Kehitysavulla on tässä merkittävä rooli.

7. Euroopan ja Afrikan maiden todellinen kumppanuus on olennaisen tärkeää tehtäessä yhteistyötä laittoman muuttoliikkeen torjumiseksi yhtenäisellä tavalla. Vallettan huippukokouksessa pyritään yhdessä Afrikan kumppanien kanssa erityisesti

   a) avustamaan kumppanimaita salakuljettajien toiminnan estämisessä;

   b) tehostamaan yhteistyötä toimivan palauttamispolitiikan alalla;

   c) kohdentamaan paremmin kehitysyhteistyötä ja lisäämään Afrikkaan tehtäviä investointeja, jotta puututtaisiin muuttoliikkeen perimmäisiin syihin sekä tarjottaisiin taloudellisia ja sosiaalisia mahdollisuuksia.

   Neuvosto valmistelee Vallettan huippukokousta varten ehdotuksia yhteistyöaloiksi lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa.

8. EU tehostaa yhteistyötään myös Turkin ja Lähi-idän asiaankuuluvien maiden kanssa (erityisesti Irak, Jordania ja Libanon).

9. Länsi-Balkanin reitin haasteisiin vastaamiseksi järjestetään korkean tason konferenssi.

II TURVALLISUUS JA PUOLUSTUS

10. Euroopan turvallisuusympäristö on muuttunut radikaalisti. Tämä edellyttää toimia kolmella toisiinsa liittyvällä alalla:

    a) viedään eteenpäin Euroopan unionin uudistettua sisäisen turvallisuuden strategiaa komission hyväksymän Euroopan turvallisuusagendan ja neuvoston 16. kesäkuuta 2015 antamien päätelmien pohjalta. Prioriteettina on edelleen helmikuun 2015 kokouksessa sovittujen terrorismin torjunnan suuntaviivojen täysimääräinen täytäntöönpano;

    b) korkea edustaja jatkaa strategista pohdintaa kokonaisvaltaisen EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittisen strategian valmistelemiseksi tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa toimitettavaksi kesäkuussa 2016 pidettävään Eurooppa-neuvostoon;

c) Eurooppa-neuvoston joulukuussa 2013 antamien päätelmien ja neuvoston 18. toukokuuta 2015 antamien päätelmien mukaisesti jatketaan työskentelyä tehokkaampaa, näkyvämpää ja tuloshakuisempaa YTPP:tä, siviili- ja sotilasvoimavarojen kehittämistä ja Euroopan puolustusteollisuuden vahvistamista varten, pk-yritykset mukaan lukien. Eurooppa-neuvosto muistuttaa, että

- jäsenvaltioiden on kohdennettava riittävästi varoja puolustusta varten ja resursseja on hyödynnettävä mahdollisimman tehokkaasti;
- EU:n talousarviosta on varattava asianmukainen rahoitus YTPP-alan tutkimuksen valmistelutoimeen, jolla viitoitetaan tietä mahdolliselle tulevalle puolustusalan tutkimus- ja teknologiaohjelmalle;
- on edistettävä laajempaa ja systemaattisempaa eurooppalaista puolustusyhteistyötä keskeisten voimavarojen tuottamiseksi, myös EU:n rahastojen kautta;
- EU:n välineitä on mobilisoitava hybridiuhkien torjumiseksi;
- kumppanuuksia on tehostettava, varsinkin YK:n, Naton, Etyjin ja AU:n kanssa;
- kumppaneille on annettava mahdollisuudet ja valmiudet ehkäistä ja hallita kriisejä, mihin kuuluu myös konkreettisia hankkeita valmiuksien kehittämiseksi maantieteellisesti joustavassa laajuudessa.

Eurooppa-neuvosto pitää turvallisuus- ja puolustuspolitiikan säännöllisesti asialistallaan.

III TYÖPAIKAT, KASVU JA KILPAILUKYKY

11. Eurooppa-neuvosto saattoi päätökseen vuoden 2015 eurooppalaisen ohjausjakson hyväksymällä yleisesti maakohtaiset suositukset ja kehottamalla panemaan ne täytäntöön. Eurooppa-neuvosto oli tyytyväinen yhteisymmärrykseen Euroopan strategisten investointien rahastosta (ESIR) ja kehotti panemaan sen pikaisesti täytäntöön.

12. Digitaaliteknologiat avaavat suurenmoisia mahdollisuuksia innovoinnille, kasvulle ja työpaikoille. Saadaksemme suurimman mahdollisen hyödyn tästä teknologisesta vallankumouksesta meidän on puututtava markkinoiden hajanaisuuteen, varmistettava tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottava sääntely, rakennettava tuki-infrastruktuureja, avustettava teollisuuden digitalisoinnissa, luotava kasvua helpottavat olosuhteet kaikilla sektoreilla ja suojeltava kansalaisiamme. Digitaalisia sisämarkkinoita olisi käytettävä osallistavan kasvun edistäjänä EU:n kaikilla alueilla. Eurooppa-neuvosto painotti komission strategian kaikkien osa-alueiden ja televiestinnän puitteiden kunnianhimoisen uudistuksen merkitystä, mukaan lukien tehokkaampi radiotaajuuksien koordinointi noudattaen samalla kansallista toimivaltaa, ja sopi seuraavaa:

a) televiestinnän sisämarkkina-asetus, verkkovierailut mukaan lukien, ja verkko- ja tietoturvadirektiivi on hyväksyttävä nopeasti; tietosuojapaketti on hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä;

b) komission tiedonannon seuraavilla keskeisillä osa-alueilla on ryhdyttävä toimeen:

- verkkotuotteiden ja -palvelujen vapaan liikkuvuuden jäljellä olevat esteet on poistettava, ja maantieteellisestä sijainnista johtuvaan perusteettomaan syrjintään on puututtava;

- tekijänoikeussuojatun verkkosisällön siirrettävyys on varmistettava ja sen rajatylittävää saatavuutta helpotettava varmistaen samalla tekijänoikeuksien suojelun korkea taso ja ottaen huomioon kulttuurien monimuotoisuus, ja luovia aloja on autettava menestymään digitaalisessa ympäristössä;

– tehokkaat investointivälineet on varmistettava ja innovointiympäristöä on parannettava kohdistamalla toimet erityisesti pk-yrityksiin ja uusyrityksiin;

– tieto- ja viestintätekniikan standardoinnin keskeiset prioriteetit on määritettävä ja tuloksiin päästävä pikaisesti;

– datavirtojen vapaa liikkuvuus on varmistettava;

– verkkoalustojen ja verkossa toimivien välittäjien roolia on arvioitava;

– digitaalista osaamista on parannettava;

– sähköistä hallintoa on edistettävä.

13. Eurooppa-neuvosto pani merkille joulukuun 2014 Eurooppa-neuvoston pyytämän kertomuksen talous- ja rahaliitosta ja kehotti neuvostoa pikaisesti tarkastelemaan sitä.

IV YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

14. Yhdistyneen kuningaskunnan pääministeri esitteli suunnitelmansa Yhdistyneessä kuningaskunnassa järjestettävästä kansanäänestyksestä EU:ssa pysymisestä tai siitä eroamisesta. Eurooppa-neuvosto päätti palata asiaan joulukuussa.

*

* *

* * *

Eurooppa-neuvosto ilmaisi kiitollisuutensa Euroopan komission entiselle puheenjohtajalle Jacques Delorsille hänen merkittävästä panoksestaan Euroopan yhdentymishankkeen kehittämiseen ja päätti antaa hänelle Euroopan kunniakansalaisen arvonimen.